

Hogyan értsünk szót a pedagógus-gyerek-szülő háromszögben? (Skíta Erika)

A műhely során a szakember arra tett kísérletet, hogy bemutassa, vannak módszerek arra, hogy a szülők és a pedagógusok kapcsolata ne álljon meg a kölcsönös elvárások vagy hibáztatás szintjén. A műhelymunka több fázisból állt. Első körben a résztvevők bemutatkoztak, a hat nő és négy férfi vegyes terepről jött, volt köztük projektmenedzser, tanító, pedagógiai szolgáltató intézményben dolgozó, nyelvtanár, bútorkészítő, stb. Alapvető elvárásuk a műhelytől az volt, hogy hogyan lehetne az iskolát kissé „megszelídíteni”.

A második fázisban a résztvevők különböző szöveges kártyákat kaptak, amelyek különféle válaszokat tartalmaztak egy a tréner által elmondott szituációra. *Az alaphelyzet szerint valaki egy fontos találkozóra csak késve érkezik rajta kívül eső fatális okok miatt, amit a másik fél zokon vesz és miután felháborodásának hangot ad, elviharzik. Ezután az illető találkozik a barátjával, akinek elpanaszolja ezt az esetet.* A műhely résztvevőinek ezek után sorban fel kellett olvasniuk a náluk található kártya szövegét és utána mindenki elmondta, hogy milyen érzéseket keltene benne ez a válasz, ha ő kapta volna. A válaszok sokfélék voltak:

1.) *Ez bárkivel megesik, nem érdemes foglalkozni.*

Ezt a választ a többség túl semlegesnek tartotta.

2.) *Nem lehet, hogy túlérzékeny vagy és valami problémád van?*

A többség szerint idegesítő, ha a másikat analizálják.

3.) *Holnap mindenképpen hívd fel az illetőt és vigyél neki virágot.*

Ez bántó, mert kioktató.

4.) *Nagyon sajnállok.*

Ez bár jól eshet, de nem mindegy, hogy őt sajnálják, vagy azt, ami történt.

5.) *Csak a bolond kapja fel ezen a vizet, ne vess egyet rajta.*

Ez a válasz más irányba megy, mint ahogyan az illető érez.

6.) *Miért nem mentél utána és miért nem magyaráztad el?*

Részvét helyett hibáztatást kap válaszként. A miért jellegű kérdések még ha segítenek is, inkább támadó jellegűek. Ez főleg gyerekek esetében probléma, a gyerek a miéltre gyakran nem tud válaszolni, mert még nem tart ott, hogy el tudja magyarázni a felnőttnek a gondját, úgy hogy a másik is megértse.

7.) *Biztosan neki is sok a dolga, örülj, hogy időt szakított rád.*

Ez a válasz zéró toleranciát mutat az illetővel szemben. Ez olyan válasz, mint amikor a gyerekeknek azt mondjuk, amikor bokán rúgja valaki, hogy biztos annak a másíknak is nagyon rossz.

8.) *Ez tényleg vacak lehetett, főleg azután, amin keresztül mentél.*

Ez a válasz az, ami után van kedvünk tovább beszélgetni, mert bár nem ad megoldást (amire nincs is szükségünk igazán), de **érzelmi elfogadást** tartalmaz.

Ezután néhány alapvető szabály és eszköz bemutatása következett ahhoz, hogy működjön a gyerek-felnőtt kommunikáció.

Nagyon fontos a **bizalmi légkör kiépítése**. A bizalmi légkör kiépítéséhez elég egy-két jól elhelyezett ühüm, ami után gyakran a gyerek megtalálja maga is a megoldást.

Fontos, hogy vagy ő találja meg a **megoldást**, vagy **közösen találjuk meg**, de ne mi oldjuk meg helyette a problémáit. Egy osztályban ehhez jó taktika egy bizonyos probléma kapcsán a gyerekek által felsorolt megoldási módok, szabályok fellistázása és azokból csak azoknak a megtartása, amiket mindenki elfogad. Utána viszont ezeket a szabályokat be is kell tartani.

A dicséret is nagyon érzékeny terep és általában nem jól műveljük. Ha azt mondjuk, hogy ügyes vagy, ez egyrészt minősít, másrészt általánosít. Ehelyett inkább mondjuk azt, hogy

mennyit fejlődöttél, sokat dolgoztál és lám megvan az eredménye. Ezzel a folyamatot értékeljük és nem magunkhoz viszonyítva minősítünk. Az általános dicséretetek ráadásul nem segítik hozzá a gyereket, hogy rájöjjön, milyen is valójában, ezért éppen hogy elbizonytalanítja. Amennyiben rosszat tesz a gyerek, az információátadás, leírás működik. Nem szófogadó gyereket akarunk ugyanis nevelni, hanem együttműködőt. Ha makacs, akkor is **adjunk választási lehetőséget, amiből valóban választhat**. Például nem az a kérdés, hogy megünn-e fürödni, hanem hogy féllábon ugrálva vagy táncolva megyünk a fürdőszobába. Gyakran az működik, ha inkább visszalépünk egy lépés, és nagyobb felelősséget adunk a gyerekek saját cselekedeteiért. Ha nem arra áll be például reggelente, hogy mindig mi nógatjuk, nehogy elkéssen, általában gyorsabban elkészül. Ilyen helyzetek során hamarabb megismeri önmagát is és jobban fejlődik a problémamegoldó képessége.

A műhely utolsó fázisában arról volt szó, **mit tehet a pedagógus, hogy ne gyomorgörccsel menjen a szülőire vagy fogadóórára**. Apró, de jól működő taktika, hogy **minden gyerekről tudjon valami jót is mondani**. Érdemes **bevonni a szülőt** valamilyen közös tervbe a gyerekekkel kapcsolatban és azt utána követni. Fontos viszont, hogy minden gyerekekkel kapcsolatos **információt bizalmasan kezeljen** a tanár, ugyanis ha intim információk kimennek, akkor ellehetetlenül a gyerek iskolába járása. Abszolút evidencia de mégsem működik, hogy **ne csak akkor tartsuk a kapcsolatot a szülővel, ha baj van a gyerekekkel**.

A résztvevők is sérelmezték, hogy az iskola feleslegesen túlterheli a gyereket, gyakran este 10-ig tanulnak. A pedagógusok szerint csendes belső lázadásra van szükség, ahol nem adnak házi feladatot. A gyerekek ingerre vágynak és úgy kell velük beszélni, hogy az érdekelje őket. Ha nem ez történik, lemaradunk és a tanárok vibrálásra képtelen frusztrált őskövületekké válnak.

A szakember a műhely végén felhívta a figyelmet néhány érdekes forrásra:
Adele Faber, Elaine Mazlish, Lisa Nybert és Rosaly Asistine Templeton gyermek-szülő kommunikációról szóló könyvei

www.coursera.com website az online tanulásra

www.ertsunkszot.hu